

TEZIS SARLAVHASI: ZAMONAVIY RADIOLOGIK USULLARDA FIBROSCAN APPARATINING DIAGNOSTIK VA KLINIK AHAMIYATI

*TTA Urganch filiali Tibbiy Radiologiya
mutaxassisligi 1-kurs magistrantlari*

Nodirbekova M.U

Alimboyeva S.

Tezis matni: Tibbiy diagnostika sohasida so'nggi yillarda invaziv bo'lmagan (non-invaziv) texnologiyalarning ahamiyati keskin oshib bormoqda. Xususan, FibroScan (transient elastography) usuli zamonaviy radiologik yondashuvlar ichida jigar kasalliklarini erta aniqlash va ularni baholashda keng qo'llanilmoqda. Mazkur uskunaning texnologik asosini elastometriya tashkil etadi: u maxsus to'lqinlar yordamida jigar to'qimasining zichligini va elastikligini o'lchaydi, bu esa fibroz va steatoz darajasini aniqlash imkonini beradi.

FibroScan — klassik jigar biopsiyasi kabi invaziv bo'lgan usullarga muqobil sifatida yaratilgan bo'lib, uning afzalliklari quyidagilardan iborat: bemor uchun xavfsiz va og'riqsiz; tekshiruv jarayoni atigi 5–10 daqiqa davom etadi; natija darhol olinadi; biopsiyaga qaraganda ob'ektiv va takroriy o'lchovlar qilish imkonini beradi. Klinik amaliyotda FibroScan ko'proq surunkali hepatit B va C, alkogolsiz yog'li jigar kasalligi (NAFLD), alkogolli jigar kasalligi va jigar sirrozi kabi patologiyalarni aniqlashda va ularning dinamikasini kuzatishda qo'llaniladi. Ayniqsa, surunkali kasalliklarda kasallik darajasini to'g'ri baholash davolash strategiyasini belgilashda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, FibroScan yordamida aniqlangan fibrozning bosqichlari (F0–F4) klassik biopsiya natijalari bilan yuqori darajada muvofiqlikda bo'ladi. Shu bois, hozirgi vaqtda bir qator rivojlangan davlatlarda u standart skrining vositasi sifatida tavsiya etilmoqda. Bundan tashqari, ushbu uskunaning CAP (Controlled Attenuation Parameter) funksiyasi yordamida jigar to'qimasidagi yog' miqdorini ham aniq o'lchash mumkin, bu esa NAFLD ni erta aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

Shu asosda, tibbiy radiologiya mutaxassisligi doirasida FibroScan texnologiyasining qo'llanilishi klinik tashxisning aniq, tezkor va xavfsiz yo'lini ta'minlaydi. Uni har bir hepatologiya yoki gastroenterologiya bo'limida amaliyotga tatbiq qilish bemor salomatligini samarali boshqarish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Castera L., Forns X., Alberti A. Non-invasive evaluation of liver fibrosis using transient elastography. *Journal of Hepatology*. 2008;48(5):835–847.

2. Tapper EB, Lok AS. Use of liver imaging and biopsy in clinical practice. *New England Journal of Medicine*. 2017;377(8):756–768.
3. European Association for the Study of the Liver (EASL). EASL-ALEH Clinical Practice Guidelines: Non-invasive tests for evaluation of liver disease severity and prognosis. *Journal of Hepatology*. 2015;63(1):237–264.
4. Friedrich-Rust M., Ong MF., Martens S. et al. Performance of transient elastography for the staging of liver fibrosis: a meta-analysis. *Gastroenterology*. 2008;134(4):960–974.
5. Wong VW-S, Adams LA, de Lédinghen V, Wong GL-H, Sookoian S. Noninvasive biomarkers in NAFLD and NASH—current progress and future promise. *Nature Reviews Gastroenterology & Hepatology*. 2018;15(8):461–478.